

Lo Somatení

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XII

Reus Dijous 1 de Abril de 1897

Núm. 3.230

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . Ptas. 1
a provincies trimesstre. 3/60
Extranjer y Ultramar. 1
Anúncis, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, 7 (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibrerias d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

SE RETRATA
TOTS LOS DIAS, FESTIUS Y
'LS LABORABLES A PE-
TICIO.
NOVAS FOTOGRA-
FIAS EN CO- OPERA tots
LORS. LOS DIUMENGES.
TORRES, FOTOGRAFO
Passeig de Mata, 12,
REUS
Dias de despaig tots los festius.

Asseadoras para comunas ab tanca Neumática.

Dit article que es una verdadera novetat, te la ventatja que ab sa aplicació s' evita lo mal olor tan molest en moltes habitacions.

Ab la mateixa tanca Neumática, tenim Timboretz aplicables en cualsevol sala ó alcoba pera personas delicadas.

Los articles mencionats se troban de venta en la Ferreteria de

MARIMÓN Y VERNIS
Arrabal Sta. Ana, 38. -REUS.

SECCIÓ DOCTRINAL

La qüestió palpitant

La premsa centralisadora, la apassionada, la que viu sotmesa a la voluntat de determinats elements, la asselariada, ha combatut lo *Missatge* que 'ls catalans dirigiren al Rey de Grecia.

Y l' ha combatut, no per propia convicció de que 'l procedir de Catalunya era incorrecte, sino perque la necessitat de no agraviar als *amos* li impeli a exagerar un enfado que en son interior está molt lluny de sentir.

Nosaltres que hem llegit lo *Missatge* ab lo deteniment que sa importancia requereix, res hem vist en éll mereixedor de concitar tants odis com contra 'ls catalans se giran, sols al través de lo escrit en lo discutit document, descubrimem la simpatia que tota injusticia inspira als que senten commiseració per los debils a quins se priva de la rahó y de la ley.

Podrá estar lo *Missatge* escrit ab forta franquesa propia del noble y honrat caràcter catalá que desconeix la rastrera hipocresia; pero en éll no vislumbrém lo que volen adivinar aquells que calumnian als catalans suposantlos intencions que, potser, estiguin molt lluny d' abrigar.

Cert que en lo citat escrit palpita y descolla la idea regionalista; pero en éll no hi ha cap atach pera las institucions constituïdas, ni s' fa alarde de separatisme com volen donarho a entendre les que venhen un imaginari perill en que la redemptora llevar del regionalisme arraigui, fructifiqui y s' propagui entre 'l poble.

Hem dit que 'l perill es imaginari y devém fer una salvetat. Lo perill realment existeix, pero no pera la nació a la qual ni 'ls catalans, ni 'ls gallegos, ni 'ls bascos, ni 'ls asturs pretenen atentar, sino pera eixa «jauria de caciques» que ab la comprensió y adopció de las practicas regionalistas venhen lo terme de son domini, la pérdua de sos furs, lo desprestigi de sas personalitats, sa mort social, lo desprestigi de cuants avuy

sens respectarlos los temen, no per lo be que fan sino per lo mal que poden fer, y en aquest cas se replegan, se defensen, resisteixen l' atach y emplean pera rebutjarlo la infame arma de la calumnia que esgrimeixen d' un modo certer perque saben que d' aquella algo queda, y per saberho, y per seguir difundintla, son acreedors al desdeny y al aborrimet dels que pensan alt y prefereixen fins la persecució y la presó mateixa avans d' abdicar d' alló que en lo cor ha posat Deu com una de sas més gratas y més grans concessions: l' amor a nostra terra, l' entranyable carinyo al trós de terra en que rodá nostre bressol.

A aixó se li dona lo nom de regionalisme que en res se sembla al separatisme. no somniat, que ab tan mala fé com dolenta intenció tractan de propalar en contra dels purs aquells que están contaminats d' impuresa.

No haurém de negar que 'ls més exaltats extreman sas ideas; pero encara en aquest cas los hi cap disculpa, perque si a un llunyà limit arriban, es perque la absorvent política de centralisació generadora de pretericcions, injusticias y abusos, a tenirlas los inclinan, fentlosi adivinar com bó un mal desconegut que suposan no hauria de serho tant com lo mal present.

Per altre part, los catalans ¿qué demanan?; donchs sos desitjos impresos están en lo Manifest que han donat a son poble, del que extractém, traduhintlos, los següents párrafos:

«En consecuencia volém que la llengua catalana tinga caràcter oficial y que sian catalans tots los que a Catalunya desempenyin càrrechs públich; volém Cortes catalanas, no sols pera estatubir nostre dret y lleys civils, sino quant se refereixi a la organizació interior de nostra terra; volém que catalans sian los jutjes y magistrats, y que dintre de Catalunya se fallin en última instancia los plets y causas; volém ser árbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions é impostos, y volém, en fi, la facultat de poguer contribuir a la formació del exercit espanyol per medi de voluntaris ó diner, suprimint en absolut las quintas y levas en massa y establint que la reserva regional forsose presti servey tan sols dintre de Catalunya.

»Aquest es nostre catalanisme dintre d' Espanya; aquest es nostre regionalisme dintre de Catalunya. Aixó es lo que volém; per aixó 'ns movém; a aixó haurém d' arribar.

»Nostra propaganda no es d' odi a cap de las regions espanyolas. Nosaltres combatim lo centralisme ab sos gubèrns gastats y ab sos partits d' ideas velles... Y la propaganda la fem dintre de la legalitat.»

Y en altre lloch se diu, que a partits polítichs y a doctrinas socials que van contra cosas é institucions que s' tenen per fundamentals del Estat espanyol, lo mateix que pera las provincies antillanas, se demana per totas las provincies peninsulars que en sos territoris ondeji la bandera de la autonomia, mentres que a Catalunya se li nega en absolut, encarque la concessió no costaria ni una sola gota de sanch, ni una llágrima tan sols.

Nos sembla que 'l desitj dels bons catalans res tenen de descabellats. Ells, com los gallegos, no aspiran a la desmembració nacional, sino que propendeixen a sa major unió establint ab lo nou régimen más forts y majors las corrents de las simpatias interregionals, tota vegada que ab la adopció del sistema proposat se donaria 'l cop de gracia als antagonismes que, per la irritant desigualtat existent, avuy te com separats als distints pobles de la nació.

Pero 'l cap de gracia hauria de ser de mort pera 'ls senyors feudals que encara en lo dia se vanaglorian de serho, y per aixó 'ls clamors son desoits y castigats ab incomprendible duresa las uníssenas protestas en defensa del dret que pera si volen los que omplan cumplertament sos debers.

Y d' una vegada pera sempre no s' porti la ignorancia ó la malicia fins lo punt de confondre llástimo-

sament lo regionalisme ab lo separatisme, que si 'l primer es la manifestació de las simpatias que inspiran los grans ideals, lo segon es absurdo é inconcebible, y a aixó no arriban los que han nascut baix l' amparo d' un pabelló que es lo símbol, aquí y allá los mars, d' una nació tan gran qual Espanya que a orgull tenim lo anomenarla MARE.

Cuant a lo que diu la premsa partidaria de la centralisació de que 'ls regionalistas sons uns cuants literats avariciosos de popularitat y distinció, que no podrian alcansar sumantse al acervo comú dels que cultivan lo castellá, no mou sisquera a dedicarli més de dos paraulas. No sembla sino que totas las grans personalitats que brillaren y brillan en las ciencias, arts y llettras, ho son perque escriguin en castellá, quan son tan gallegos, viscains, catalans etc. com si ho fessin en son idioma regional, donchs apart de la llengua, portan en sos escrits y obras tot lo sentiment y caràcter que diferencia las distints rasses que poblan la Península.

D' aquí que pugui aplicarse als que cultivan las diferentes llenguas regionals lo que nostre ilustre historiador Sr. Murguía ha escrit no fa molt de que «los poetas gallegos pera ferse poetas moderns y europeus, se vegeren obligats a abandonar l' us d' una llengua que 'ls lligava pera sempre a lo artificial y convencional d' una poesia en que la rotunditat del metro y 'l remor de las paraulas semblan ésser lo essencial. Per sa saundir, donchs, son jou y poguer expressar, com homes, sos sentiments de gent civilisada, tingueren que usar l' idioma matern... Lo castellá no 'ls hi servia».

Excusém manifestar que totas nostras simpatias están ab lo Príncipat catalá, al que admirém per l' heremós exemple de vitalitat que está donant, en aquets temps de desenfrenada concupiscencia.

Si nosaltres, que res significuém, tinguessim los prestigis d' otras caracterisadas personalitats, desde 'ls primers moments no hauria faltat als catalanistas lo concurs de Galicia, pera que no creguessim mort entre nosaltres l' esperit que alenta vigorós en ells.

Més valém tan poch, que sols podém oferirnos un modest nom sí, pero una gran y sincera voluntat.

(De la Revista Gallega de la Corunya.)

Veú d' alarma

Ab aquest títol diu lo *Diario de Huesca*:

Las noticias que s' venen rebent durant aquets dias de Madrid, van embolicadas ab molts duptes y temors per sospitar que 'l govern conservador, sens tenir en compte l' estat de nostra agricultura y 'l de la industria farinera, tracta de comprometre gravement los interesos que representan aquestas fonts de riquesa, creadas baix l' amparo d' un sol protector, tirantlas alevosamente als peus de la nació nortamericana.

Pera negociar la pau a Cuba, aqueixa pau tan desitjada per tots los espanyols, y per la qual tots están disposats a qualsevol classe de sacrifici, se tracta de concertar tractats y convenis mercantils altament ruinosos pera la agricultura y pera la molineria.

Se nos resisteix lo creure, que un govern com lo del Sr. Cánovas, que tant ha blasonat de proteccionista, sia 'l que vingui a donar una punyalada de mort a la principal riquesa d' una nació agrícola com la espanyola; que vingui a anular lo moviment comercial que 'ns uneix ab nostras possessions antillanas, que sia éll, lo qui deix sense treball al pagés, y en tristas runas la floreixent industria de la molineria nacional.

Responsabilitat gran contrauria un govern que s' decidís a firmar convenis que fossin en contra de lo que las necessitats de la nació exigeixen, y responsabilitat gran contrauria 'l govern conservador si resol negociar un contracte comercial que compregui las cláusulas que 'ls periódichs de Madrid senyalan.

Si, per desgracia, aixó fos cert, nestres productes

agrícolas, nostras farinas, tindrian tancadas les portes del mercat cubà, ocasionant aquesta situació una crisi nacional precursora de irremediables aconteixements.

Per grans que siguin los compromisos contrets per lo govern Espanyol, ab lo del Estats Units, jamay poden aquestos arribar á exigir del primer la ruina de la nació, y si sas exigencias fins aqueix extrém arribessin, lo govern deuria contestar ab eixa altivés noble, que tant nos distingeix, que éll no pot ser lo butxí del poble.

Los sacrificis que 'l poble espanyol ha fet durant lo curt transours de dos anys, son inmensos.

Ell ha donat los brassos que se li han demanat, pera lluytar contra 'ls enemics de la integritat de la patria, abandonant sa llar y sa familia, deixant erm la terra que cultivava, tot per servir com soldat y com bon espanyol á sa patria.

Arribá la ocasió en que 'l govern demaná diner, y 'l poble espanyol omplí de milions las arcas del Estat; un poble que en aquesta forma s' ha portat, te dret á que 'l govern lo miri ab respecte y consideració, á que se 'l consideri y vetllin sos interessos, á que se 'l favoreixi per tots los medis que estiguin de sa má.

Lo conducta noble y elevada del poble espanyol, mereix un premi; no la ruina ab que se 'l amenassa.

Projectes d' Hisenda

No sols es l' augment del cupo de consums en 28 provincias, lo medi que Navarro Reverter projecta pera reforzar lo pressupost ordinari: d' ingressos.

Sembla ser que entre otras solucions Navarro Reverter projecta l' augment del descompte sobre 'ls sous dels empleats y l' *affidavit*.

Parlant d' aquest últim, diu un autorisat periódich financier lo següent:

Si 's regoneix, com es precis regonéixeho, que 'l Estat te que realisar operacions de crédito pera cubrir los gastos extraordinaris de la guerra, havia de dificultarlas en alt grau l' establiment del *affidavit*, donchs aplicat exclusivament á una sola categoria de la Deuta pública, sens que las demás sufrissin un gravamen corresponent, sols serviria pera posar en tela de judici la bona fe del Estat, sens proporcionar sisquera al Tresor una entrada decent, perquè determinaria probablement la emigració al extranjer de la major part del ex erior en poder dels capitalistas espanyols, en quin cas poca cosa se salvaria del quebrant que irroga actualment á la Hisenda la elevació del premi al or.

L' *affidavit* encara s' compendria, y fins podria defensarse, sisquera en lo terreno de la utilitat positiva, no com mida principal sino com complementaria d' un impost general que á tota la Deuta alcansés. Fins cab dir que, aplicat d' aqueix modo, seria menos perjudicial al crédito del Estat, puig en lloch de ser una mera repudiació d' un compromís solemnement contret, podria considerars tan sols com un medi de fer extensiu á tots los tenedors de la Deuta espanyola an impost sobre la renda que del Estat cobran.

La existencia d' un impost general sobre tota la Deuta no constituhiria, per altra part, un obstacle insuperable á la realisació de novas operacions de crédito, ja que al oferirse un nou paper á la suscripció pública, se tindria en compte 'l recarrech existent, establintse 'l preu ab relació á aquest. Per lo contrari, si 'l Estat, atropellant drets establerts suspengués lo pago en or de las obligaciones contretas en aqueixa classe de moneda, quina confiança inspiraria sa firma y quíns atreviria á prestarli; sino en condicions onerosas?

CRÓNICA REGIONAL

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS del día 31 de Mars de 1896

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d' observació	BARÓMETRE aneroides	GRAU d' humitat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel.	OBSERV. particular
9 m.	760	85	0'0	4'5	Ras	
3 t.	749	81				

HORAS d' observació	TEMPERATURAS			VENTS direcció	NUVOLS	
	Maxjma	Mínim.	Term. tipo		classe	can
9 m.	Sol. 34	11	15	S.	Cumul	0'3
3 t.	Sombra 23		11	S.	id.	0'3

Ja ho saben los nostres lectors: los *doctores sapientissimos*, no de «El Rey que rabió», sino de la Academia Espanyola, corporació oficial, han acordat que al premi de 2.000 pessetas ofert per un particular, lo senyor Piquer (aquest apellido es ben catalá) á la millor

obra dramática que 's produheix cada any, no mes hi pogan aspirar obras *precisamente* escritas en castellá; pero en lo que potser no s' han fixat, y no es extrany porque ni las actuals circunstancias, ni las d' un any enrera, son y eran las mes indicadas pera fixarse en cosas de teatres, es que aquest any las obras estrenadas d' autors *castellanos* y fins las escritas en aquell *PRECISAMENTE* castellá per autors que no son de Castilla, han anat á parar al foso.

Echegaray, Feliu y Codina y Dicenta autors de fibra han sufert designis de la Providencia!—una lamentable equivocació en las sevas darrerases obras que son las que poden obtar al premi d' enguany.

Y vegis quina casualitat: la obra dramática que desde 'l Teatre Espanyol de Madrid s' ha anat extenent y s' extent per tots los teatres de provincias, aplaudintse á tot arreu, *precisamente* l' original no es en castellá y encarque son autor ho volgués, que no ho voldrá, *precisamente* no pot esser presentada á concurs, ni pot concorre á aquella lluyta de la literatura dramática. Han fet bé, si Madrid es lo cervell artístich, literari y musical d' Espanya, quina vergonya mes gran pera aquells *Doctores* que un provinciá, un literat que la seva firma may ha anat al peu d' un escrit en castellá, sense 'l *precisamente*, per son geni y per son talent una y altre cosa (*sic*) ignoradas d' Espanya los passés per demunt!

Res, una *irregularitat* (en lo llenguatge administratiu y 'l que gastan los Académichs creyem que's diu aixís al *robo ó timo*) que volen fer á un autor dramátich molt conegut de Madrid y mes encara de Catalunya, á qui 'l públich de la citada capital y d' aquesta regió, li havian donat lo veredict de guanyador.

Mes *precisamente* en las actuals circunstancias, lo *precisamente* posat devant de la paraula *castellano* per los sabiasos de la Academia, te encara un valor mes significatiu. Pera excloure á las obras castellanas que es pera qui *precisamente* aquells *Pares* de la Literatura han pres l' acort, de referencia, resultan perjudicadas totas las demás llenguas y dialectes ab que cada regió d' Espanya parla, sino avuy, porque en cap d' ellas está molt extesa la literatura dramática, pera en l' esdevenir.

Pero ells ho digueren: los catalans som molt, molt egoistas; en cambi 'ls castellans ja ho veuen, fins pera distribuir cosas que no tenen reparo en falsejar la última voluntat d' una persona morta, qui disposá en son testament que s' obrissin aquets Certmens pera premiar cada any á la MILLOR, Á LA MÉS BONA, entenguis ben bé, producció dramática espanyola.

Si aquest any se 'n premia alguna, que 'ls creyem ab prou barra pera ferho, la voluntat del difunt se veurá complerta?

Ara si que sembla que las guerras de Cuba y Filipinas van encarriladas per lo bon camí.

La presó y ferida del successor de Maceo; Rius Rivera, la presa de Imus y 'l projectat atach contra Noveletas y Cavite-Viejo, son noticias que poden portar al ánim una relativa tranquilat que fins ara no s' ha pogut gaudir, en lo que va que duran las guerras.

Pero ja dihém que no mes es y pot ser relativa.

A nostre entendre mentres quedin insurrectes y quefes, que es lo pitjor, en la manigua de Cuba y tagalos y quefes, també, en las montanyas de Filipinas, no hi ha pera que obrir las válvulas del entusiasme mes desenfrenat.

No s' ha de dir com se deya d' Aníbal, que se sabia guanyar pero no aprofitarse de las victorias.

Lo Gobernador civil de Barcelona, segons un telegrama de *La Dinastia*, sembla que será nombrat ordenador de pagos del Ministeri de la Governació, vacant per renuncia del que 'l desempenyava.

Apa senyor de Hinojosa, que 'l premi als seus devetllaments no podia venir més d' hora.

En aquest càrrech si que no 'l amolestarán gayré 'ls catalanistas. stém tan poch acostumats á parar la mé, que tenim per molt segur que si alguna vegada ha de dir *Dios le ampare hermano*, ho será seu y ben de bó debó. Potser algú d' aquells, que tant han baladrejat en la cuestió que motiva 'l cambi del Sr. Hinojosa y que ja veyá á nostres amichs en algún calabosso de las Adressanas.

La eminent diva catalana D.ª Josephine Huguet, qui fa alguns dias que 's troba á la capital de nostre aymat Primpipat, de retorn de la seva gloriosa campanya artística á Olessa (Russia), ha deixat tan ben sentat lo nom de célebre artista en aquella apartada regió, que la premsa de la mateixa, no satisfeta en la corona de llorer que li anat teixint á mida de las audicions de bona música que nostra compatricia li donava

en lo Teatro Municipal, el ressenyar la funció de benefici del *Russinyol catalá* (com anomenavan á la Huguet) fa vots pera que torni á deleitarlos lo més aviat possible.

Lo *Telegraf*, lo *Correu del Sud*, lo *Gasseta del Sud* y tots los demás, coincideixen d' una manera que maravella, en la apreciació que fan, y judici que donan, respecte á la *Rosina* de «El barbiere de Siviglia», y confirman, á la vegada, la noticia per nosaltres adelantada ab respecte á aquella funció, per lo que ab gust reproduhim lo judici que 'n dona un d' ells, lo *Correu del Sud*, mateix:

«Diumenge tingué lloch lo benefici de la senyora Huguet ab «El Barbiere». La eminent artista en la part de *Rosina* motivá un succés colossal y fou aplaudida unánimament á la seva aparició al palco escénich.

»Després de la difícilissima *cavatina*, *Una voce poco fa* li foren presentadas duas bellissimas cistellas d' espléndidas flors. La sobrenatural y simpátissima veu de la Sra. Huguet aquesta nit era molt fresca y molt pura. Ab igual succés la Huguet seguí en las tres composicions: la gran ária de Lakmé, les variacions de Proch y la popularissima ária de la ópera de Verdi, «Vespro Sicilianu».

»En totas aquestas pessas la diva vens ab facilitat extraordinaria totas las dificultats y broda ab espléndids *stacats* y ab las notas agudísimas, que regalá ab entonació perfecta; molts cistellas d' espléndidas flors y regalos de valor foren oferts á la simpática y bravíssima artista.»

L' autorisat crítich musical A. de Marcoff acaba la seva revista ab las següents frases:

«Inútil es dir que 'ls aplausos se tributaren á la *Estrella* y que 'l nom de *Josephina Huguet* quedará escrit ab caracters d' or en los *anals gloriosos de nostre maxim Teatre*.»

Nosaltres felicitem á la Sra. Huguet per los conceptes falaguers á que 's fa acreadora y esperém que algun dia nos donará á conèixer los avensos que ha fet en sa espinosa y difícil carrera, desde 'l dia que eran nostras mans, y no la ploma com avuy, qui premiava 'l seu treball ab picaments calurosos y ben merescuts.

La «Colecció selecta catalana» empresa recentment formada en la capital de nostre Primpipat, tracta de fer mes y mes popular la nostra literatura patria, donant á l' estampa uns bonichs volúms de 150 páginas al preu de dos rals.

En cada un dels llibres hi haurá 'ls retratos dels autors; lo primer que 'l donará á llam un d' aquets dias, contindrà un aplech de *Quadros* del eminent escriptor Don Emili Vilanova.

Per no haverse reunit sufficient número de senyors regidors ahir no va poguer celebrar sessió de primera convocatoria nostre Excm. Ajuntament.

La premsa valenciana auomena al Sr. Navarro Reverter, actual Ministre d' Hisenda, *Ex valencia*.

Y 'l distingeix ab aquest calificatiu per lo molt que 's desvetlla, á favor de la terra que 'l vegé naixer.

¡Pobre Sr. dels apellidos junts, ni 'ls de sa casa 'l volen!

L' acreditat editor de Barcelona D. Lluís Iasso, ha donat á la estampa lo sisé cuadern de «El Ejército Espanol» lo qual com los anteriors conté 16 autotipias molt ben acabadas que representan altres tants serveys dels que presta l' exército, lo mateix dins de las quatre parets que tancan los patis dels cuartels, com en los camps de batalla.

Diumenge próxim, se posará en escena en lo teatret de la societat «El Alba» un preciós drama titulat: «Clarís».

Escriu un diari de Barcelona, que han sigut citats pera compareixer á declarar devant d' un dels Jutjats de dita capital, varis significats federals, en merits d' una causa que s' instruheix per reunió ilegal, que se suposa celebrada en lo Centre Federal de Barcelona fa alguns dias.

Segurament aquesta noticia 's relaciona ab la denuncia que feu lo Sr. Hinojosa, Gobernador civil, cregent de que los catalanistas havian retornat la visita á aquell partit que tant dignament se portá ab los nostres companys de Barcelona.

¡Que encara no n' hi ha prou de persecucions! Una mica, fins agrada; pero cuant s' insisteix ab una arbitrariedad tant manifesta y tant gran com es la persecució contra 'ls regionalistas, francament, tota ens recordem que la sa sançó no es horzata y agafen desitjs de desfogarnos al istil d' aquells periódichs que tantas cosas bonicoyas ens deyan.

Los individuos de las familias que se creguin en dret a percibir una part del donatiu de 11.000 pessetas que ha fet la colonia espanyola a Londres para 'ls ferits inutilisats y orfes de la Armada que resultin de las guerras de Cuba y Filipinas, podran per medi de la autoritat superior de Marina, fer la peticio a dit Ministerio.

En los exámenes de reválida verificados ultimament en la escuela Normal de Barcelona obtingué lo títul de mestra superior de primera ensenyansa ab la nota de sobresalient nostra compatriota la senyoreta donya Maria Cortina Pascual a la que felicitem y desitjem prosperitats en sa ditioil carrera.

Segons nota que se 'ns ha facilitat per la Administracio de Consums, lo recaudat ahir per varias especies puja a 3001'38 pessetas.

SECCIO LITERARIA

A. Grecia

S' ha revoltat la sanch del poble helénich al veurer ofegada y escarnida la rassa dels cretenchs, germana sua, per lo tirá dels fills de Crist, Turquia. Ha sentit en son cor creixer la flama que feu de Grecia emperatriu dels pobles; s' ha encarat ab la forsa essentne débil y ab un esclat sublim d' amor de patria, ha fet enrrera al mon que l' estorbava, Jo sols, ha dit, dech llibertar á Creta, y avans que degollada un altre volta sola m' encaro ab los butxins de l' isla. Borrís mon nom del mapa de la terra ans qu' apareixi en lo meu front de reyna l' estigma esgarriós de la vergonya. Frase sublim que fa bullir la pensa: pera cantarla ab magestat suprema, pera esculpirla ab lo cisell poétich en lo profund de la ànima dels pobles, vinga la vida a tu ¡desperta Homero! Qu' hermosa brilla en lo fosch cel d' Europa poruga, sense fé, sens nort ni guia, la màgica grandesa de la Grecia, si débil per la forsa, gran per l' ànima, mes gran que la unió dels poderosos que fian als canons lo fer justicia. Enrrera 'l dret del fort, enrrera sempre, ja que porta en son sí cau d' injusticias; cimbrejís en lo mon la palma santa que aixecá Jesucrist allá en lo Gólgota; caiguin fets tressos los canons de guerra, exigim, ab cor ferm, lo dret de rassa. Salut ¡oh poble grech! que á igual que l' àguila t' has remontat d' un vol allá en l' altura; mostrans desde tan alt ta real grandesa per ensenyansa dels qu' encare dormen la son del peresós, que may desperta. Salut ¡oh rey! per vestres venas corra la sanch dels héroes de la vostra Grecia; sigan ells vostre escut y ells vos inspirin lo camí del honor y la justicia, qu' essent lo rey del poble y pera 'l poble lo vostre nom, farà immortal l' historia.

Domingo Saló.

SECCIO OFICIAL

Registre civil

del dia 29 de Mars de 1897

Naixements

Teresa Masagué Sans, de Anton y Teresa.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Pascuala Salvadó Prous, 76 anys, Germanetas.

Alcaldía Constitucional de la ciutat de Reus

REEMPLASSOS

Devent rebres en aquesta casa Consistorial lo dia 1 d' Abril de las 5 a las 8 de la tarde las probas dels expedients de las exempcions legals alegadas per los minyons concurrents al present Reemplás ó als d' anteriors que s' expressan en la relació adjunta aquesta Alcaldía, en cumpliment de lo prescrit en l' article 63 del vigent Reglament para la execucio de la Lley cita els tres minyons que hagin obtingut en lo sorteig los tres números següents a cada un dels minyons que alegan exempcio, para que ells ó sos pares se presentin en la Casa Consistorial l' indicat dia y hora a fi de que pogan, si ho consideran necessari, alegar en l' expedient las contra justificaciones que se 'ls ofereixin.

Y para que serveixi de citació als minyons interessats se publicará y fixará aquest bando en la forma de costum,

Reus 31 de Mars de 1897.—L' Alcalde, Eusebi Folguera.

Relació que se cita

Revisió de 1896

Carles Molons Lleó	núm. 104 del sorteig.
Anton Boleda Saperas	» 106 del »
Joseph Ollé Basora	» 110 del »
Joseph Gual Miró	» 111 del »
Anton Puig Martorell	» 112 del »
Joseph Estivill Fortuny	» 116 del »
Rafel Dalmases Borrás	» 126 del »
Anton Sabaté Catalá	» 131 del »
Marián Boris Roig	» 138 del »
Joseph Cervera Gimenez	» 152 del »
Joseph Matas Rull	» 160 del »
Francisco Español Salvat	» 166 del »
Enrich Borrás Margalef	» 167 del »
Joseph Lopez Cervera	» 168 del »
Salvador Capdevila Gené	» 176 del »
Artur Ribot Anguera	» 182 del »
Manuel Gebellí Maimó	» 183 del »
Salvador Odena Forcadell	» 184 del »
Pere Boleda Boleda	» 187 del »
Anton Mallafré Ferré	» 188 del »
March Ferraté Capdevila	» 208 del »
Agustí Palau Ferrera	» 211 del »
Martí Grau Guillermat	» 217 del »
Anton Gavaldá Segarrés	» 231 del »
Anton Ferré Agramunt	» 233 del »

Matadero Público

Bestiars sacrificats pera 'l consum en lo dia d' ahir

Classe	Nº	Kilos. Grams	Satisfet Pts. Cts.
Bous			
Badellas	3	178'600	75'72
Bens	62	897'200	179'44
Cabrits	2	6'	1'20
Tocinos	9	497'	89'44

Desputllas de bestiar de llana y pel 355'80
23'25

Total adeudo 379 05

SECCIO COMERCIAL

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 30

De Hamburgo y Barcelona en 15 dias vapor «Pizarro», de 773 ts., ab 100 sachs fécula y una caixa d' articles de ferro a la ordre y 100 bocoyos buy's a la Societat Vinicola, consignat als senyors Mac-Andrews y companynia.

Despatzadas

Pera Cette, vapor «Correo de Cartagena» havent embarcat 146 bocoyos de ví de varis senyors. Pera Blanes, llaut «Santo Cristo 2.º» ab lastre.

BARCOS A LA CARGA

Dijous 1

Pera Bilbao y escs. v. «Melitón González». Sos consignataris Srs. Fills de B. Lopez.

Pera Bilbao y escs. v. «Cabo Escarpel». Son consignatari D. Marián Peres.

Pera Liverpool vapor «Sofia». Son consignatari don M. Fénech.

Pera Hamburgo vapor «Alvarado». Sos consignataris senyors Mac-Andrews y C.º

Divendres 2.

Pera Valencia vapor «Cervantes». Son agent D. Joseph M.º Ricomá.

Dissapte 3.

Pera Copenhague y demás ports del Baltich vapor «Dagmar». Sos consignataris senyors Viuda y nebot de P. Ferrer y Mary.

Pera Liverpool vapor «Tordera». Son consignatari don M. Fenech.

Pera Cette vapor «Correo de Cartagena». Sos consignataris senyors Viuda y nebot de P. Ferrer y Mary.

Nota de las operaciones de Bolsa que 'ns ha facilitat l' agent D. Joaquím Sociats representant en aquesta plassa de la casa de Barcelona J. Marsans Rof.

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona a las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	64'57	Fransas	16 60
Exterior	77'57	Orenses	
Amortisable	76'50	Cubas 1886	96'
Aduanas	95'	Cubas 1890	80'12
Norts	22'60	Obs. 6 0/0 Fransa	92'65
Exterior París	60'43	Obs. 3 0/0 »	51'12
París	30'	Londres	32'50

BOLSI DE REUS

Cotisations realizadas en lo dia d' ahir a Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	64'50	Fransas	16'45
Exterior	77'55	Cubas vellas	95'
Colonial		Cubas novas	80'12
Noms	91'60	Aduanas	94'75
Obligacions Alemanas	79'81	Oblig. 3 0/0 Fransas	51'18
PARIS			
Exterior	60'50	Norts	
GIROS			
París	39'	Londres	32'75

SECCIO RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant Venanci.

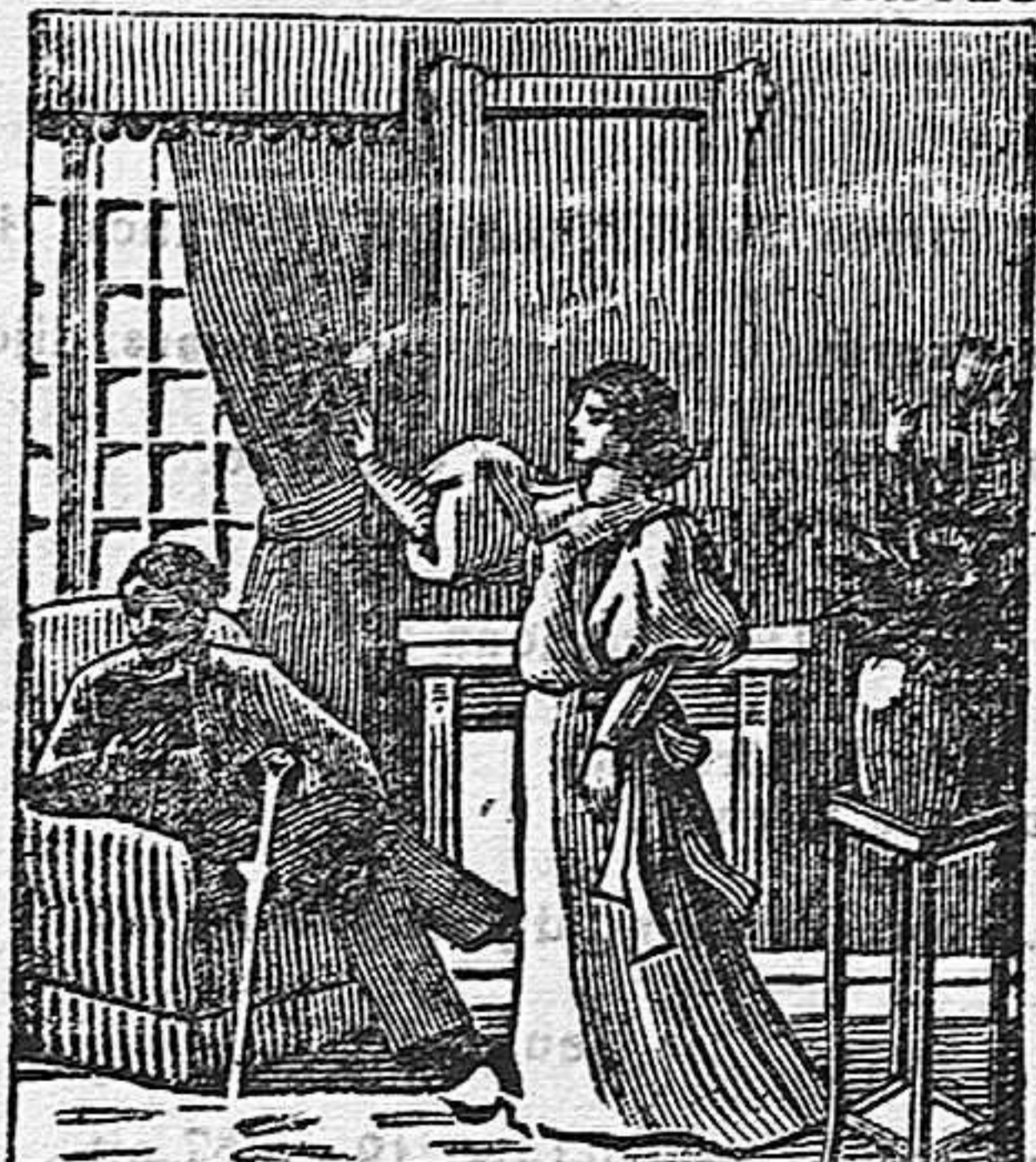
Sant de demá.—Sant Lucio.

ANUNCIS PARTICULARS

PURIFIQUE Vd

EL AIRE quemando PAPEL DE ARMENIA

El mejor de los DESINFECTANTES

En interés de los enfermos y personas que les cuidan, los médicos recomiendan purificar el aire quemando PAPEL DE ARMENIA

Venta: Farmacias, Droguerías y Perfumerías POR MAYOR: CEBRIAN Y C.º — BARCELONA

TELEGRAMAS

Madrid 30.

Lo corresponsal del «Heraldo» a San Cristóbal telegrafía dihent que 'l cabecilla Rius Rivera está ahrahidíssim per las deferencias que ha merescut als oficiales y soldados espanyols.

Diu que 'ls camillers lo transportaren esforsantse per evitarli molestias.

Rius Rivera volía gratificarlos, pero 'l general Hernandez de Valasco s' oposá dihent:

«Los meus soldados ni necessitan ni aceptan diner. Los hi basta ab l' honor de la victoria, que no 'ls ha faltat may.»

Ha sorprés a Rius Rivera la noticia de que alguns dels seus s' hagin sotmés ab armas, puig la consigna era que las amaguessin si tenian que rendirse.

Res ha exposat lo cabecilla a prop del aspecte militar y polítich de la campanya, limitantse a regonéixer que en los últims mesos los generals que operan a Pinar del Rio que han donat probas d' activitat incansable pera perseguir als rebeldes, pintant ab tristos colors la situació de las familias en lo camp.

La tam acusa proporcions terribles. Los pagesos van errants, acudint unas vegadas a las partidas y otras a las tropas.

Los que éil anomena sos soldados pasan una vida fatigosíssima. Los hi falta condiment y es gran la escassetat de productos agricolaes.

—L' «Heraldo» ha rebut un telégrama de la Habana dihent que al cabecilla Rius Rivera se 'l jutjará en juicio sumeríssim.

—Per noticias particulars se sab que 'l general Ruiz tingué un topament ab forsa de Máximo Gomez, a Macagua, deixant los rebeldes 39 morts.

—S' ha rebut en lo Ministerio de la Guerra lo següent telégrama:

«Manila 30.—Lo general Lachambre ha sortit avuy ab sa divisió sobre Noveleta, Cavite Viejo y Binacayán pera atacar de revés los forts atrinzeraments de dits punts, com ha vingut fentho ab las posiciones enemigas desde 'l principi de la campanya.—Polavieja.

—Se confirma que 'l Govern ha telegrafiat a la casa Ansaldo de Génova dihent que no 's dongui tanta pressa en la terminació del «Cristobal Colón», puig que ja no urgeix son servey.

—Diu aquesta nit «La Epoca» que es segur que 'l Govern aprobará cuant indiqui lo general Weyler pera recompensar la acció de Cabezas en que ha sigut pres lo cabecilla Rius Rivera.

Diu també que respecte de Filipinas, encarque te 'l Govern lo propósit d' ascendir a tinent general al senyor Lachambre y otorgar altres recompensas, no ho farà encara, aplassantho pera alguns dias.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució,

GUIA DEL PASSATJER

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus á Barcelona

5'04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera.
 8'56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (per Vilanova).
 12'41 t. mercancías, segunda y tercera.
 1'57 t. correo (per Vilanova).

De Barcelona á Reus

5'25 m. (per Vilafranca).
 9'46 m. (per Vilanova).
 15'8 t. per id.
 7'39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes).

De Reus á Mora

9'33 m. — 1'04 t. — 3'10 t. — 7'49 y 9'57 nit.

De Mora á Reus

4'21 m. — 8'00 m. — 12'02 t. — 6'04 t. — 7'36 n

De Reus á Tarragona

8'30 m. — 9'47 m. — 2 t. — 7'04 t.

De Tarragona á Reus

7'30 m. — 12'25 t. — 4'30 t. — 8'20 n.

De Reus á Lleyda

8'10 m. — 5'28 t.

De Lleyda á Reus

5'50 m. — 3'50 t.

De Reus á Vimbodí

1'28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Vimbodí á Reus

9'58 m. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Tarragona á Valencia

9'30 m. y 11'30 n.

De Valencia á Tarragona

11' m. y 6'30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona,	8'30 m.
De Barcelona (per Tarragona)	8'30 m.
De id. directe	10'30 t.
De id. id.	1'30 t.

De id. ab la correspondencia extranjera

(per Picamoixons y descendent de Lleyda) 7'30 n.

De Madrid y Zaragoza 2'30 t.

De Lleyda y Huesca 7'30 n.

NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona los 7 y 27 de Noviembre y los 5 y 19 de Diciembre del corriente any. Los de Cuba surten de aquesta Administració los 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de refors á Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Per Barcelona á las 5'00 m.

Per id. á las 2'00 t.

Per Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m.

Per id. id. (per idem) á las 2'00 t.

Per Tarragona, directe á las 7'00 n.

Per Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y las líneas á las 8'00 m.

Per Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura á las 1'00 t.

Los pobles servits per peatons á las 9'00 m.

NOTA: A la correspondencia dirigida á Teruel, Andalucía y Extremadura, que s' deposita en los buxons després de la sortida del correo de Madrid, se li dona á sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

Ferrocarril económic de Reus á Salou

Servey de trens que regirá desde el dia 1 de Octubre de 1896.

Sortidas de Reus: 4'10, 9'06 mati; 2'32 y 5'43 tarde.

Sortidas de Salou: 4'56, 10'46 mati; 5'10 tarde y 7 nit.

Las horas se regizeixen per lo meridià de Madrid.

TOS CATARROS TOS CONSTIPATS TOS SAMA TOS

Sia de sanch herpética, sia humida ó seca, provingui de pecazón ó de irritació de gola, etc., presentlos agradables é infalibles *Con-*
nis pectorals de *Miret* calman á las primeras presas, y avans d' acabar la capsa se te la radical curació per antigua y rebelde que *sia*,
 facilitant en tots cassos la expectoració admirablement. Preu de la capsa de 24 presas *cuatre rals*. Dipòsit en Reus, farmacia *SERRA*,
 Arrabal Sta. Ana, 86 y Nòva, Arrabal baix Jesús, 1. Las demandas al engrós deuen dirigirse al autor *MIRET*, farmacéutich, *HOSPITA-*
LET (Barcelona). Madrid: *SR. SANJAUME*.—Horno de la Mata, 15, Dipòsit de productos químichs.

LO SOMATENT

Diari regionalista d' avisos y noticias

Preus de suscripció Punts de suscripció

En Reus, un mes.
En provincias trimestre
Extranjer y Ultramar
Anuncis, á preus convencionales.

Passetas 1
3'50
7

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerías d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, Litografía Mallofré, plassa Sant Jaume, 3.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

El somatent es publica en Reus, en la imprenta de la Administració de Correos y Telégrafos, y en las principales librerías de esta ciudad y de fuera. En Barcelona, en la litografía Mallofré, plaza de Sant Jaume, número 3. No se devuelven los originales, aunque no se publiquen.

Reus	1	3'50
Barcelona	7	
Madrid	10	
Valencia	12	
Sevilla	15	
Bilbao	18	
Zaragoza	20	
San Sebastian	22	
Pamplona	25	
Sanchez	28	
Sanchez	30	

El somatent es publica en Reus, en la imprenta de la Administració de Correos y Telégrafos, y en las principales librerías de esta ciudad y de fuera. En Barcelona, en la litografía Mallofré, plaza de Sant Jaume, número 3. No se devuelven los originales, aunque no se publiquen.